

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

S Bankou pupečnickové krve ČR, nebo za peníze?

Komerční firmy slibují zázraky na počkání. Maminky, rozhodujte se s rozmyslem!

Rozhodnout se k anonymnímu a bezplatnému dárcovství pupečnickové krve pod dozorem vyškoleného personálu a lékařů a přispět tak do registru dárců této životadárné tekutiny mohou nastávající maminky již v devatenácti porodnicích napříč Českou republikou - v porodnicích, které spolupracují s neziskovým projektem Banka pupečnickové krve ČR. Na českém trhu však již existují i komerční firmy nabízející tyto odběry včetně uskladnění na 20 let za finanční obnos. Maminky, víte, podle čeho se rozhodnout? Co je pravda a co vzdušné zámky?

Komerční firmy slibují zázraky na počkání. Maminky, rozhodujte se s rozmyslem!

Několik komerčních firem, které se poslední dobou objevily na českém trhu, nabízí odběr vlastní pupečnickové krve při porodu a její uschování na 20 let pro případné léčebné využití za poměrně významný finanční obnos. Co však vypadá jednoduše a lákavě, má ve skutečnosti mnohá zásadní omezení a lékaři (hematologové, onkologové a další odborníci, kteří se využitím pupečnickové krve zabývají už léta), před ukvapeným rozhodnutím varují. Důvodem jsou špatné, nedostačující a mnohdy zavádějící informace, které se k maminkám prostřednictvím těchto firem dostávají a které se týkají především možného použití odebrané pupečnickové krve pro vlastní potřebu a pro potřebu rodiny. Jeden z koordinátorů neziskového projektu Banka pupečnickové krve ČR MUDr. Ivan Fales k tomu říká: "Je nasnadě, že při vrozených imunologických, nebo metabolických poruchách kmenové buňky z vlastní pupečnickové krve použít nelze. Příliš vhodné není ani použití při léčbě leukémie, neboť v těchto buňkách může být zakódován i určitý sklon tomuto nádorovému bujení znovu podlehnout".

Pupečnicková krev pro tetičku a strýčka?

V nabídce komerčních firem provádějících odběry se též hojně objevuje možnost léčebného užití krvetvorných buněk v kardiologii, či neurologii, tedy například při infarktu nebo po úrazu míchy. "Zde je ale věda zatím v počátcích a navíc se k těmto účelům pupečnicková krev zatím v zásadě nepoužívá a naopak se používá kostní dřev, která je bohatá na buňky důležité při náhradě tkání," dodává MUDr. Ivan Fales. "Dá se předpokládat, že věda pravděpodobně k vývoji tímto směrem dospěje, ale slibovat něco takového je ze strany podnikatelů s pupečnickovou krví čistá spekulace bez jakékoliv záruky. Navíc je nutné si uvědomit, že se věda nezastaví ani při využití buněk u lidí, kteří svou pupečnickovou krev zamraženou mít nebudou, jako se děje doposud, a těch bude logicky naprostá většina." Bohužel stejně spekulativní je i slibované použití této krve pro rodiče, či příbuzné, které je zcela závislé na shodě tkáňových antigenů (HLA) důležitých pro transplantaci. Jen pro zajímavost uvedme, že u sourozenců je pravděpodobnost úplné shody 1:4, při použití u rodičů tato

pravděpodobnost výrazně klesá a u vzdálenějších příbuzných je prakticky nemožná.

Cílené apelování na maminky v době jejich těhotenství, aby udělaly něco pro zdraví svého dítěte a uskladnily si jeho pupečnickovou krev, může různým skupinám přinést velké zisky, ale samotné mamince (jejímu dítěti) pravděpodobně nikdy neposlouží. V některých případech může tento "nátlak" vést u maminky i k určitému pocitu frustrace, že tuto šanci nemá možnost využít, například z finančních důvodů. Mnohem rozumnější se jeví darovat pupečnickovou krev prostřednictvím Banky pupečnickové krve coby dobrovolný dárce a nechat ji uskladnit anonymně - vždyť nikdo z nás neví, kdy bude takovou pomoc sám potřebovat.

Kontakt:

Banka pupečnickové krve ČR, Ústav hematologie a krevní transfuze, U nemocnice 1, Praha 2, 128 20.

MUDr. Petr Kobylka, CSc. - vedoucí projektu, MUDr. Ivan Fales, MUDr. Šárka Rahmatová, RNDr. Šimona Matějčková - koordinátoři projektu, tel: 224 436 058, Jana Jahodová - komunikace s veřejností, tel: 605 553 430

e-mail: cryo@uhkt.cz,

www.bpk.cz

Projekt Banka pupečnickové krve ČR a jeho rozšiřování do dalších porodnic je plně odkázáno na pomoc sponzorů. Prostřednictvím nadačního fondu Umbilicus (pupík) můžete dobré věci přispět i vy. Děkujeme. Číslo účtu: 13658389/0800

Proč je pupečnicková krev tak vzácná?

Pupečnicková krev je, podobně jako kostní dřev, bohatá na buňky zajišťující krvetvorbu a je používána k transplantacím a léčbě nádorových onemocnění (například leukémie), či vrozených poruch imunity a metabolismu. Její výhodou je zcela bezbolestný odběr a tzv. imunitní nezralost, která slibuje méně potransplantačních komplikací. Tato imunitní nezralost však na druhou stranu způsobuje slabší účinek štěpu proti nádoru, a proto je pupečnicková krev zdrojem až druhé volby po kostní dřev, ačkoliv často jedinou, či poslední šancí na uzdravení. Štěp pupečnickové krve je okamžitě připraven k transplantaci a nedochází proto ke zdržení, jako u dárců kostní dřev, nevýhodou je však relativně malé množství této krve (odebírání se z pupečnickové šňůry těsně po jejím odstrižení po porodu miminka). Tato skutečnost zatím pupečnickovou krev předurčuje k transplantacím téměř výhradně dětských pacientů.

Do současnosti bylo v České republice s využitím štěpů z domácí Banky pupečnickové krve ČR i ze světových registrů provedeno celkem 12 transplantací, což je na naši malou zemi poměrně velký úspěch.

Čím více štěpů pupečnickové krve, tím více šancí pro nemocné děti

Cílem projektu Banka pupečnickové krve ČR, který vznikl pod záštitou Ústavu hematologie a krevní transfuze v roce 1996, je kromě zajištění samotného odběru, také kompletní vyšetření odebraného štěpu, zamražení a uložení ve speciální kryobance v kontejnerech s tekutým dusíkem při teplotě -196°C. Základní údaje o vyšetřených štěpech jsou po půlroční karanténě (která vyloučí všechna virologická rizika) poskytnuty Českému registru dárců kostní dřeně v IKEM, který informace vloží do databáze napojené na mezinárodní registr. Štěp tak může být vybrán k transplantaci u nás i kdekoli na světě.

Zdroj: Rodina